

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W CZERWONEM ZA 2022 r.

1. Stan i struktura biblioteki.

Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonom od 1 maja 1992 r. posiada status instytucji kultury, nr rejestru 1/92, funkcjonuje samodzielnie jako samorządowa instytucja kultury gminy Kolno. Od 1 stycznia 2012 r. w wyniku podziału biblioteki na dwie instytucje Gminną Bibliotekę Publiczną i Centrum Kultury Gminy Kolno zmianie uległa struktura organizacyjna biblioteki. Miejsce 3 filii bibliotecznych działających w Borkowie, Lachowie i w Zabieli zastąpiły punkty biblioteczne. Jednak Uchwałą Rady Gminy Kolno Nr VII/38/19 z dnia 30 kwietnia 2019 r. została powołana Filia Biblioteczna w Borkowie, która znajduje się pod adresem: Borkowo 41, 18-500 Kolno. Kadre biblioteki stanowią dyrektor, pracownik służby bibliotecznej, księgową i sprzątaczkę.

2. Stan organizacyjny i działalność bibliotek powiatowych, wysokość dotacji na ich działalność ponadlokalną

W powiecie kolneńskim rolę biblioteki powiatowej pełni Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna, która ze względu na inny profil działalności nie zapewnia Gminnej Bibliotece Publicznej w Czerwonom szkoleń ani wsparcia merytorycznego.

3. Zbiory biblioteczne.

Biblioteka dysponuje księgozbiorem, którego stan na 31.12.2022 r. wyniósł 33 400 woluminów. W 2022 roku ze środków samorządowych zakupiono 302 wol. na kwotę 7 009,00 zł (w 2021 r. zakupiono 237 wol. na kwotę, 5 095,00 zł). Znaczącego zakupu nowości dokonano z programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ramach narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 Priorytet 1 *Poprawa oferty bibliotek publicznych* Kierunek interwencji 1.1 *Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych* otrzymaliśmy dotację w kwocie 7 000,00 zł, w ramach dotacji zakupiliśmy 285 wol.(w 2021 r. zakupiono 243 wol. na kwotę 5000,00 zł. Biblioteka prowadzi prenumeratę czasopism bieżących. W 2022r. zaprenumerowano 14 tytułów czasopism na kwotę 1847,00 zł (w 2021 r. w prenumeracie było 15 tytułów na kwotę 2 094,00 zł.)

4. Czytelnictwo.

W 2022 r. zarejestrowaliśmy 680 użytkowników. Największą grupę czytelniczą stanowią uczniowie do lat 19. Jest to 432 osób, co stanowi 63 % w stosunku do ogółu czytelników. W 2022 r. wypożyczono 9633 wol. o 87 wol. więcej niż w 2021 r. Struktura wypożyczeń kształtuje się następująco:

- literatura piękna dla dzieci i młodzieży – 5141 wol. – 53 %
- literatura piękna dla dorosłych – 3866 wol. – 40 %
- literatura popularnonaukowa – 626 wol. – 7 %

5. Obsługa specjalnych grup użytkowników biblioteki.

Do biblioteki zapraszamy często grupę seniorów organizując dla nich montaż, przegląd nowości wydawniczych lub inne imprezy okolicznościowe, np. spotkania autorskie, wykłady. Biblioteka w swoich zbiorach posiada 20 woluminów z dużą czcionką, nie posiadamy jednak audiobooków i e-booków. Seniorzy cyklicznie uczestniczą w czerwcowym rajdzie rowerowym organizowanym przez bibliotekę w partnerstwie z Kołem Gospodyń Wiejskich w Czerwonem. W czerwcu seniorzy uczestniczyli w „XII Rajdzie Rowerowym” zorganizowanym przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Czerwonem, Koło Gospodyń Wiejskich w Czerwonem i Kołem Gospodyń Wiejskich „Dziewczyny znad Pisy” w Ptakach. W kwietniu seniorów zaprosiliśmy na Wieczór poetycki z Marią Konopnicką i spotkanie autorskie z Iwoną Kienzler, które odbyło się w sali OSP w Borkowie. W czerwcu seniorom zaproponowaliśmy wyjazd do Teatru Dramatycznego im. Aleksandra Węgieerki w Białymstoku na sztukę „Pomoc domowa”. W lipcu osoby starsze wzięły udział w Wieczornicy z Marią Konopnicką, która odbyła się w świetlicy wiejskiej w Wincencie. We wrześniu seniorzy czytali dzieciom podczas Dnia Głośnego Czytania w Filii Bibliotecznej w Borkowie. Seniorzy cyklicznie uczestniczą w konkursie recytatorskim "Jesień w poezji", w ub. r. odbyła się już XIII odsłona tego konkursu. W listopadzie seniorzy wzięli udział w wycieczce do Warszawy, gdzie w Teatrze Komedia obejrzeli spektakl teatralny pt. „Powiedzmy miłość”.

Osoby starsze pod okiem bibliotekarza często korzystają z bezpłatnego dostępu do Internetu. Osobom niepełnosprawnym i starszym książki dostarczane są do domu.

Specjalną grupą użytkowników biblioteki są również przedszkolaki. W ciągu roku szkolnego biblioteka prowadziła cykl głośnego czytania dla grup przedszkolnych i uczniów klasy 0 przy SP w Borkowie, w Czerwonem, Lachowie, Wykowie, w Przedszkolu Publicznym Lachowie i Punkcie Przedszkolnym Zabieli. Edukacja czytelnicza wśród przedszkolaków, to najlepsza inwestycja w rozwój małego człowieka. Jesteśmy przekonani, że prowadzona przez nas szeroko zakrojona promocja czytelnictwa wykształci w maluchach nawyk czytania na całe życie.

6. Promocja biblioteki i czytelnictwa.

By poszerzyć i uatrakcyjnić ofertę na rzecz użytkowników, w bibliotece realizujemy wiele ciekawych projektów czytelniczych. Od 2007 roku prowadzę **Dyskusyjny Klub Książki dla dzieci i młodzieży**, który skupia ok. 14 członków. Od stycznia do końca grudnia 2022 r. odbywały się cykliczne spotkania czytelnicze z członkami Dyskusyjnego Klubu Książki w siedzibie głównej biblioteki. W tym okresie wspólnie przeczytaliśmy i omówiliśmy 9 tytułów książek z literatury dziecięcej. Od początku roku 2022 działalność DKK rozpoczęła również w FB w Borkowie.

W maju Dyskusyjny Klub Książki w Czerwonem za swoją działalność został doceniony przez Koordynatorów Wojewódzkich DKK Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. W ramach ogłoszonego konkursu na nazwę DKK, nasz klub zajął III miejsce. Z kolei za najefektywniejszą działalność nasz klub otrzymała dyplom uznania Spotkania klubowiczów odbywają się co tydzień w każdy piątek, na zajęciach wspólnie czytamy i dyskutujemy na temat przeczytanych książek. Dyskusyjny Klub Książki ożywia środowisko, promuje modę na czytanie, dzięki temu czytelnicy czerpią przyjemność z czytania i wspólnej dyskusji na temat przeczytanej lektury. Dodatkowo klubowicze uczestniczą w zajęciach rekreacyjnych biorą udział w grach planszowych, zabawach ruchowych i wycieczkach. Wyjazdy do kina, na lodowisko czy basen najczęściej organizowane są w okresie wakacji lub ferii.

Z myślą o najmłodszych czytelnikach biblioteka włączyła się w kampanię społeczną **Mała książka -wielki człowiek**, która realizowana jest przez Instytut Książki, a dofinansowana przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Czytelnictwa. W ramach zadania wszystkie dzieci w wieku 3-6 lat, które zapisały się z rodzicami się do biblioteki otrzymały – wyprawkę czytelniczą na dobry start, stając się jednocześnie czytelnikami. Kampania „Mała książka – wielki człowiek” to dla dzieci i ich rodziców zaproszenie do świata literatury z pięknie wydaną i mądrą książką, to także okazja do odwiedzenia biblioteki i zapoznania się z jej ofertą, po to, by wracać tam jak najczęściej. Akcja ma zachęcić rodziców do odwiedzania bibliotek i codziennego czytania z dzieckiem. Dla bibliotekarzy natomiast jest to możliwość pozyskania nowych i wiernych czytelników.

Głośne czytanie dla przedszkolaków – we współpracy z dyrektorami szkół podstawowych prowadzimy akcję głośnego czytania w przedszkolach i wśród uczniów klas 0 w pięciu szkołach działających na terenie gminy Kolno. Cyklicznie spotykamy się z uczniami ze szkół podstawowych w Borkowie, Czerwonem, Lachowie, Wykowie i Zabelu.

W Światowym Dniu Książki i Praw Autorskich w celu promocji książki i czytelnictwa spotkałam się z grupą najmłodszych czytelników w Szkole Podstawowej w Zabelu na głośnym czytaniu książek o Ziemi, w formie teatryku kamishibai dzieci poznały historię ziarenka groszku, które trafiło do ziemi.

W Tygodniu Bibliotek od 8 do 15 maja zorganizowaliśmy cykl zajęć czytelniczych promujących książkę i bibliotekę. Zajęcia przeprowadziliśmy na podstawie twórczości Marii Konopnickiej Patronki Roku 2022. Wymienione spotkania zostały zorganizowane w ramach realizowanego przez GBP w Czerwonem projektu "Literacka podróż z Marią Konopnicką w 180. rocznicę urodzin pisarki" dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury - państwowego funduszu celowego.

Spotkania autorskie w 2022 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonem zorganizowała spotkania autorskie z Magdaleną Zarębską i Grzegorzem Kasdepke autorami książek dla dzieci, młodzieży i dorosłych. 19 października gościliśmy Magdalenę Zarębską – autorkę książek dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Pisarka spotkała się z uczniami Szkoły Podstawowej w Borkowie, Czerwonem i Janowie. Autorka opowiadała słuchaczom o swoim warsztacie pisarskim, o pomysłach skąd czerpie inspiracje do pisania książek. W ciekawy sposób zaprezentowała gwarę śląską, czytając wiersz „Okulary” oraz fragmenty swojej książki „Jak Maciek Szpyrka z dziadkiem po Nikiszowcu wędrował”. Przybliżyła też proces powstawania najnowszej powieści dla młodzieży „Projekt Breslau”, która zawiera wątki historyczne dotyczące Wrocławia. Angażując młodzież do wspólnych zabaw ruchowych nawiązała do dawnych tradycji i zwyczajów Dolnego Śląska.

Grzegorza Kasdepke znanego pisarza dziecięcego gościliśmy w GBP w Czerwonem w kwietniu. Liczna grupa uczniów ze szkół podstawowych w Borkowie, Czerwonem, Janowie i Wykowie, która przybyła na spotkanie autorskie, była wprost zachwycona pisarzem. Otwartość, elokwencja, spontaniczność to jego niewątpliwe atrybuty. Nam, jako pierwszym została zaprezentowana nowa, świeżo wydana, która przyjechała do nas dosłownie wprost z wydawnictwa książka ‘Koronkowa robota’.

29 września z okazji **Ogólnopolskiego Dnia Głośnego Czytania**, ogłoszonego w 2001 roku z inicjatywy Polskiej Izby Książki, którego Patronką jest autorka książek dla dzieci i młodzieży – Janina Porazińska. Nadrzędnym celem akcji jest promowanie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, by uczcić ten dzień do biblioteki zaprosiliśmy uczniów z klas I-III wraz z

nauczycielami ze Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Janowie oraz dwie grupy przedszkolne i uczniów I klasy ze Szkoły Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Czerwonem. Przybyli do biblioteki goście, Grzegorz Okurowski - radny gminny, sołtys i strażak OSP w Czerwonem, Ewa Wyrwas - mama przedszkolaków uczęszczających do SP w Czerwonem, Amelia Niedbała – przedstawiciel samorządu uczniowskiego w SP w Czerwonem oraz pracownicy biblioteki przeczytali bajkę „Dobre rady na odpady”- Bogusia Janiszewskiego. Celem opowiadania jest promowanie idei zero waste poprzez przedstawienie prostych sposobów, które pozwolą wywierać realny wpływ na ilość marnowanej w domu żywności. W trakcie czytania dzieci ochoczo odpowiadały na zadawane pytania dotyczące tekstu. Następnie podzielone na grupy wykonały prace plastyczne a ich zadaniem było narysowanie i pokolorowanie ulubionych owoców i warzyw, z których można zrobić zdrowego szejka. Uczniowie z SP w Janowie zwiedziły bibliotekę i nowoczesny wóz strażacki należący do OSP w Czerwonem.

Kolejne działanie promujące czytelnictwo to organizacja konkursów recytatorskich, w ub. roku odbyła się **XIII Edycja Konkursu Recytatorskiego „Jesień w poezji”**, konkurs adresowany był do uczniów szkół podstawowych, średnich i osób dorosłych. Z kolei **konkurs recytatorski „Poezja Brzechwy i Tuwima”** organizujemy z myślą o najmłodszych czytelnikach, w kwietniu ub. r. konkurs odbył się już po raz trzynasty. W konkursie wzięło udział 28 recytatorów ze szkół podstawowych i oddziałów przedszkolnych w Borkowie, Janowie, Lachowie, Wykowie i Zabieliu. Konkurs został przeprowadzony w trzech kategoriach wiekowych: grupa pięcioletków, grupa sześciolatków, uczniowie klasy I. Dofinansowanie na zakup nagród na powyższe konkursy pozyskaliśmy ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Od lat biblioteka uczestniczy w ogólnopolskiej akcji **Narodowe Czytanie**, organizowanej już od 10 lat przez Prezydenta RP. Do wspólnego czytania „Ballad i romansów” Adama Mickiewicza, które odbyło się w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Lachowie zaprosiliśmy przedstawicieli władz samorządowych, nauczycieli, dyrektorów jednostek samorządowych, Zespół Czerwieniacy oraz KGW w Lachowie.

Biblioteka w Borkowie aktywnie włączyła się w pomoc realizacji **IV ROWEROWEJ GRY TERENOWEJ** - imprezy sportowej zorganizowanej przez Ochotniczą Straż Pożarną, Koło Gospodyń Wiejskich. IV Rowerowa Gra Terenowa została zorganizowana dzięki środkom finansowym udzielonym OSP w Borkowie przez gminę Kolno w ramach realizacji zadania publicznego "Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej na 2022 rok" oraz dotacji Banku Spółdzielczego w Kolnie.

Biblioteka w Borkowie była partnerem w warsztatach kulinarnych przeprowadzonych przez KGW w Borkowie pn. „**II Dzień sibrzaka**”. Imprezę zorganizowano ze środków samorządu Województwa Podlaskiego, na którą KGW w Borkowie otrzymało dotację w kwocie 7 500,00 zł. Obie imprezy skierowane były do ogółu mieszkańców gminy Kolno zarówno dzieci, młodzieży, osób dorosłych i seniorów.

Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonem włączyła się w organizację **XII Rajdu Rowerowego**, którego organizatorem było Koła Gospodyń Wiejskich w Czerwonem, i Koło Gospodyń Wiejskich „Dziewczyny znad Pisy” w Ptakach. Trasa rajdu wiodła przez miejscowość Czerwone, przybyło 50 uczestników z rowerami.

7. Pozabudżetowe źródła pozyskiwania środków: programy, granty, sponsoring.

Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonem otrzymała dotację w kwocie **7 000,00** zł ze środków finansowych Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021 – 2025. Zadanie pod nazwą **„Dofinansowania dla bibliotek publicznych na zakup nowości wydawniczych oraz usługi zdalnego dostępu do książek w formatach e-booków i/lub audiobooków i/lub synchrobooków - Priorytet 1, Kierunek interwencji 1.1. w ramach NPRCz 2.0”** Dotacja i finansowy wkład własny pozwolił na zakupu nowości wydawniczych do biblioteki na łączną kwotę **14 009,00** zł.

Ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z programu **Partnerstwo dla książki** biblioteka zdobyła dofinansowanie w kwocie **21 000,00** zł. Otrzymałą dotację, przy wkładzie własnym **6 000,00** zł pozyskanym ze środków Urzędu Gminy, przeznaczylismy na realizację projektu *„Literacka podróż z Marią Konopnicką w 180. rocznicę urodzin pisarki”* W ramach działań projektowych zorganizowaliśmy głośne czytanie utworów pisarki, które przeprowadziliśmy w Tygodniu Bibliotek od 8 do 15 maja. Do biblioteki zaprosiliśmy grupę przedszkolną Szkoły Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Czerwonem uczestniczyła w akcji głośnego czytania. W roku Marii Konopnickiej dzieci wysłuchały wierszy tej wybitnej polskiej poetki, która szczególnie z myślą o dzieciach tworzyła piękne, pouczające utwory. W Szkole Podstawowej w Lachowie uczniom klas 0 - III poprzez prezentację multimedialną przybliżyliśmy życie i twórczość Marii Konopnickiej, patronki 2022 r. Ze zbioru "Co słońko widziało" czytaliśmy wiersze tej wybitnej polskiej poetki, uczniowie uczestniczyli w warsztatach plastycznych, do jednego z czytanych utworów "Stary zegar od pradziada" stworzyli plakaty techniką kolażu. Podstawą warsztatów była praca w zespole, dzięki czemu w dość krótkim czasie powstały piękne prace plastyczne. W Tygodniu Bibliotek w murach biblioteki głównej gościliśmy również uczniów klas IV - VI Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Wykowie, którzy uczestniczyli w interaktywnych zajęciach czytelniczych w oparciu o literaturę Jubilatki Roku 2022.

W remizie OSP w Borkowie odbyło się spotkanie autorskie i wieczornica poetycka z Iwoną Kienzler, na którym goście mogli pogłębić swoją wiedzę na temat życia i twórczości Marii Konopnickiej - patronki 2022 r. Ogłosiliśmy Konkurs Recytatorski *„Poezja Marii Konopnickiej”* i konkurs plastyczny "Maria Konopnicka poetka naszej wyobraźni", w ramach którego uczestnicy mieli za zadanie wykonać plakat w formie kolażu do wybranego utworu pisarki. 8 czerwca w sali konferencyjnej Gminnej Biblioteki Publicznej w Czerwonem odbyło się podsumowanie projektu *„Literacka podróż z Marią Konopnicką w 180. rocznicę urodzin pisarki”* W trakcie świętowania odbył się Konkurs Recytatorski *„Poezja Marii Konopnickiej”*. W konkursie wzięło udział 40 recytatorów ze szkół podstawowych w Borkowie, Janowie, Lachowie, Wykowie, Zabieliu i Zaskrodziu.

Biblioteka Publiczna w Czerwonem zaprosiła również laureatów konkursu plastycznego *„Maria Konopnicka poetka naszej wyobraźni”*. Konkurs skierowany był do przedszkolaków i uczniów klas I-VIII szkół podstawowych oraz osób dorosłych (rodzice lub dziadkowie) z terenu gminy Kolno.

Na konkurs wpłynęło 37 prac plastycznych w formie kolażu – ze szkół podstawowych w Borkowie, Czerwonem, Janowie, Lachowie, Zabieliu, Zaskrodziu i Wykowie.

Laureaci konkursu wyjechali na trzydniową wycieczkę szlakiem Marii Konopnickiej do Żarnowca, Lublina, Kazimierza Dolnego i w Bieszczady. Na prośbę Koła Gospodyń Wiejskich w Wincencie, w lipcu 4 lipca zorganizowaliśmy Wieczornicę z Marią Konopnicką. Było to kolejne działanie w ramach realizowanego przez bibliotekę projektu "Literacka podróż z Marią

Konopnicką w 180 rocznicę urodzin pisarki." Podczas spotkania została zaprezentowana prezentacja multimedialna, która przybliżyła zebranej publiczności postać Jubilatki, oprócz tego mieszkańców Wincenty zaprosiliśmy do głośnego czytania wierszy pisarki.

8. Komputeryzacja bibliotek, wykorzystanie Internetu

Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonym stronę internetową biblioteki www.biblioteka.gminakolno.pl, na której dostępny jest katalog online, zbiory widoczne w katalogu opracowujemy w bibliotecznym systemie MAK. Użytkownicy mogą korzystać z zewnętrznych baz danych Biblioteki Narodowej oraz z baz znajdujących się w systemie KARO- Katalog Rozproszonych Bibliotek.

Na fb biblioteki <https://www.facebook.com/GBPCZERWONE/> publikowane są nowości wydawnicze oraz wiadomości z działalności biblioteki, artykuły zarówno o zorganizowanych i planowanych wydarzeniach. Plakaty, zaproszenia, bilety wstępu na imprezy biblioteczne, prezentacje multimedialne tworzone są w programach MS Publisher i Canva.

9. Współpraca biblioteki z innymi instytucjami i organizacjami

Biblioteka aktywnie współpracuje z lokalnymi instytucjami, m.in. ze szkołami z terenu gminy Kolno. Uczniowie szkół cyklicznie uczestniczą w lekcjach bibliotecznych, spotkaniach autorskich i konkursach organizowanych przez biblioteki.

Współpracujemy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Gminy Kolno „Integracja”, (konkursy, imprezy, wspólne projekty, akcja głośnego czytania, ferie, rajd rowerowy, wycieczki).

Dobrze układa nam się współpraca z bibliotekami z powiatu kolneńskiego, łomżyńskiego oraz z Książnicą Podlaską w Białymstoku, która prowadzi nadzór merytoryczny, organizuje szkolenia, seminaria i spotkania dla bibliotekarzy z woj. podlaskiego. W czerwcu uczestniczyliśmy w II Podlaskim Spotkaniu Bibliotekarzy, ph. „Integracja, Aktywizacja, Doskonalenie”, na którym szkoliliśmy się zakresu wykorzystania nowoczesnych technologii w bibliotece.

W zakresie organizacji imprez, konkursów i wystaw aktywnie współpracujemy z Centrum Kultury Gminy Kolno.

Dzięki Powiatowemu Urzędowi Pracy zatrudniamy w bibliotece stażystów i pracownika w ramach robót publicznych.

10. Działania na rzecz środowiska bibliotekarskiego

Jako Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Czerwonym aktywnie działam w Stowarzyszeniu Bibliotekarzy Polskich Oddział Łomża. W maju staramy się obchodzić Tydzień Bibliotek organizując ciekawe akcje czytelnicze, głośne czytanie w przedszkolach i szkołach, turnieje literackie, spotkania autorskie. Z okazji Dnia Bibliotekarza uczestniczyliśmy w konferencji bibliotekarzy powiatu kolneńskiego zorganizowanej przez Starostwo Powiatowe w Kolnie. W ub. roku za mnogość działań podejmowanych na rzecz promocji czytelnictwa i

rozwoju biblioteki zostałam nominowana przez Książnicę Podlaską w Białymstoku do Podlaskiego Bibliotekarza Roku.

Oprac. Teresa Skrodzka – dyrektor